

Pessarium

bij genitale verzakking en incontinentie

Een pessarium is een kunststof voorwerp dat in de vagina kan worden ingebracht om de verzakking te verhelpen. Het pessarium (ook wel ring genoemd) kan ervoor zorgen dat de verzakkingsklachten minder worden of zelfs verdwijnen. De oorzaak van de verzakking wordt door een ring niet opgelost, wel de klachten die de verzakking kan geven.

Er bestaan verschillende soorten pessaria. De gynaecoloog bepaalt naar aanleiding van het inwendig gynaecologisch onderzoek welke model bij u het meest geschikt is. Dit hangt af van het type verzakking. Meestal zijn de pessaria gemaakt van soepel silicone. Sommige ringen hebben een gat in het midden en anderen zijn helemaal dicht.

Ringpessarium

Falkpessarium

Er zijn verschillende soorten verzakkingen (prolaps):

- *Cystocèle*: hierbij verzakt de voorwand van de vagina met de daarachter gelegen blaas.
- *Baarmoederverzakking*: hierbij zakt de baarmoeder in de vagina naar beneden.
- *Rectocèle*: hierbij verzakt de achterwand van de vagina met de daarachter gelegen endeldarm.
- *Enterocèle*: hierbij verzakt eveneens de achterwand van de vagina met daarin de dunne darm.

Ook kan er een combinatie van deze soorten verzakkingen optreden. Symptomen van een verzakking kunnen zijn: een zwaar en vol gevoel in de vagina (het zogeheten balgevoel), ongewenst urineverlies of juist moeite met uitplassen, een moeilijke stoelgang en klachten bij geslachtsgemeenschap. Soms kunnen klachten van lage rugpijn worden verklaard door een verzakking evenals een drukkend gevoel onderin de buik.

Wanneer kiest u voor een pessarium?

Een pessarium kan worden gebruikt bij alle type verzakkingen. Wel is gebleken dat bij een verzakking van de achterwand van de vagina (darmverzakking) het pessarium minder goede resultaten geeft. Bij een verzakking van de vaginavoerwand en/of baarmoeder en bij urineverlies kan het pessarium heel zinvol zijn.

Hoe kiest u tussen een pessarium en een operatie?

Uw gynaecoloog bespreekt met u de behandelmogelijkheden. Er wordt gekeken naar uw persoonlijke situatie en wensen. Vaak wordt het pessarium geprobeerd omdat hier weinig nadelen aan vastzitten. Indien dit niet het gewenste resultaat geeft, kan er altijd worden gekozen voor een operatie. Tegenwoordig is een operatie voor bekkenbodemplachten tot op hoge leeftijd mogelijk. Hoge leeftijd is dus geen reden meer om van een operatie af te zien.

Een operatie heeft als voordeel dat de klachten mogelijk definitief opgelost worden.

Een operatie kent echter ook nadelen:

- U moet worden opgenomen in het ziekenhuis;
- Het herstel duurt minstens 6 weken;
- Er kunnen nieuwe klachten of complicaties ontstaan (denk hierbij aan incontinentieklachten);
- Na een periode kan er opnieuw een verzakking ontstaan of keert de incontinentie terug.

Hoe wordt een pessarium ingebracht?

Tijdens inwendig onderzoek bepaalt de gynaecoloog welk pessarium en welke grootte het beste bij u past. Bij het inbrengen van het pessarium moet u zich zoveel mogelijk ontspannen. Dit maakt het inbrengen van het pessarium makkelijker. Het pessarium kan op één manier worden dubbelgevouwen zodat deze makkelijker de vagina inschuift. De gynaecoloog of verpleegkundige brengt het pessarium in de vagina. Het pessarium wordt zo geplaatst dat deze aan de voorzijde van de vagina tegen het schaambeentje en aan de achterzijde van de vagina achter de baarmoedermond ligt. Meestal wordt geadviseerd om een stukje te lopen om te kijken of u het pessarium voelt. Indien dit het geval is, wordt een kleinere maat geplaatst. Een pessarium mag niet voelbaar zijn. Ook kan het zijn dat de vaginaopening te wijd is en het pessarium te weinig steun krijgt van de bekkenbodemspieren. Hierdoor kan het pessarium uit de vagina glijden of kunt u de ring tijdens toiletbezoek verliezen. Een grotere ringmaat kan dan uitkomst bieden. Sommige vrouwen vinden het een onprettig idee om een ring in de vagina te dragen. Een ring kan op elk moment uit de vagina worden verwijderd. Daarnaast kan makkelijk worden geleerd de ring zelf in de vagina te plaatsen.

Als het pessarium niet het gewenste effect geeft, kunt u met uw gynaecoloog bespreken of een operatie een zinvolle vervolgbehandeling is.

Wat kunt u wel en niet met een pessarium?

In principe kunt u gewoon alles doen met een pessarium wat u normaal ook gewend bent te doen. Een goed passend pessarium voelt u niet zitten. Ook tijdens geslachtsgemeenschap hoeft dit geen belemmering te zijn. Indien u of uw partner er tijdens geslachtsgemeenschap

last van heeft, kunt u ervoor kiezen het pessarium er tijdelijk uit te halen. De gynaecoloog of verpleegkundige kan u leren het pessarium uit de vagina te halen en vervolgens de ring weer terug in de vagina te brengen. Ook kunt u gewoon tampons gebruiken wanneer u menstrueert.

Hoe vaak moet u het pessarium laten controleren?

Indien u het pessarium niet zelf durft of kunt inbrengen of verwijderen, zal de gynaecoloog u om de 3-4 maanden controleren. Tijdens deze controle wordt het pessarium schoongemaakt en wordt er in de schede gekeken met een speculum. De gynaecoloog of de verpleegkundige controleert de schedewanden op drukplekken die door het pessarium ontstaan kunnen zijn. Wanneer er beschadigingen of irritaties zijn, kan de gynaecoloog een lage dosis oestrogene hormonen voorschrijven in de vorm van vaginale zetpillen of een crème. Neem altijd contact op met de arts bij pijnklachten, abnormale afscheiding en/of bloedverlies buiten de menstruatie om.

Het zelf verwijderen en terugzetten van het pessarium in de vagina

U kunt ervoor kiezen het pessarium bijvoorbeeld elke avond te verwijderen en 's morgens weer terug te plaatsen. Uiteraard kan dit ook minder frequent, net wat u prettig vindt. In dit geval is controle om de 3-4 maanden niet noodzakelijk omdat er dan niet snel drukplekken in de vagina ontstaan. Wel moet u het optreden van vaginaal bloedverlies of afscheiding in de gaten houden.

Probeer u zelf uit welke houding het gemakkelijkst is. Sommige vrouwen vinden het liggend gemakkelijk, andere vrouwen vinden het onder de douche het beste gaan omdat ze dan helemaal ontspannen zijn. U kunt dit het beste oefenen een dag voordat u op controle komt bij de gynaecoloog. Wanneer het inbrengen niet lukt, kan de gynaecoloog/verpleegkundige het pessarium de volgende dag inbrengen. Indien het pessarium pijnklachten geeft, probeer de ring dan met een vinger van plaats te veranderen.

Nog vragen?

Met vragen kunt u altijd terecht bij:

- de continetieverpleegkundige gynaecologie op het nummer 06 11038997
- de polikliniek gynaecologie 023 224 0060

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl